

Základní škola Zaječí, okres Břeclav, Školní 402, 691 05 Zaječí

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Obsah

1. Charakteristika ŠD

1. 1. Charakteristika ŠD
1. 2. Materiální podmínky
1. 3. Personální podmínky
1. 4. Bezpečnost a ochrana zdraví
1. 5. Charakteristika žáků
1. 6. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami
1. 7. Spolupráce s rodiči a veřejností

2. Charakteristika ŠVP

2. 1. Charakteristika ŠVP
2. 2. Cíle a klíčové kompetence
2. 3. Časový plán vzdělávání
2. 4. Formy zájmového vzdělávání
2. 5. Obsah vzdělávání
2. 6. Evaluační plán

1. Charakteristika školní družiny

1.1. Charakteristika školní družiny

Školní družina je důležitým výchovným a vzdělávacím partnerem školy a rodiny. Plní vzdělávací cíle zajímavými formami, rozvíjí osobnostní a sociální kompetence žáků. Respektuje individuální schopnosti a dovednosti žáků.

Prezentace činnosti naší školní družiny:

- výzdoba herny školní družiny
- výzdoba školních chodeb a jídelny
- výrobky na vánoční a velikonoční jarmark
- výrobky školní družiny v rodinách žáků

Každodenní součástí práce vychovatelek je tvořivá improvizace, pružné a citlivé reagování na okamžitou situaci a upřednostňování takových hodnot, jako je vzájemná ohleduplnost, tolerance a ochrana zdraví.

Sledují a hodnotí vývoj žáků, vytváří podmínky pro zdravý psychický a sociální vývoj v procesu výchovy. Sledují interpersonální vztahy v dětském kolektivu, provádí vyhodnocení a navrhuje změny. Věnují individuální péči dětem s poruchami učení a chování, dětem se zdravotními problémy.

1.2. Materiální podmínky

Školní družina je součástí základní školy, nachází se ve druhém patře školní budovy. Přístup do budovy školy je bezbariérový, lze použít výtah.

Využívá pro svou činnost dvě místnosti, tělocvičnu, cvičnou kuchyňku, počítačovou učebnu a má svůj kabinet. Stravování probíhá v nově rekonstruované školní jídelně. Pitný režim zajišťují vychovatelky ve spolupráci se školní kuchyní.

Prostorné herny jsou vybaveny koberci, k dispozici jsou 2 počítače, rádio, televize, DVD přehrávač, dětské knihy a časopisy, školní knihovna, stolní kopaná a stolní tenis.

Nové skříňky a police s vybavením, které odpovídají potřebám dětí mladšího školního věku, stolní a společenské hry, konstruktivní stavebnice, panenky, autíčka, logické hry, skládačky, karty a pexesa.

V hernách jsou hrací koutky – kuchyňka, televizní koutek se sedací soupravou.

Spotřební materiál na zájmové činnosti, který je průběžně vychovatelkami doplňován.

Sportovní náčiní – míče, švihadla, kruhy. Dále je využíváno školní hřiště s umělým povrchem, pískoviště, houpačky, odpočinkové lavičky a další hrací prvky.

Družina má vlastní domácí telefon pro bezpečné vyzvedávání dětí.

Prostředí školní družiny působí esteticky a navozuje pocit domácího prostředí.

1.3. Personální podmínky

Zájmová a výchovná činnost ve školní družině je vedena kvalifikovanými vychovatelkami. Při zájmových činnostech se vzájemně doplňují ve svých specializacích i v osobním zaměření – tělovýchovná činnost, výtvarná a rukodělná činnost, hudební činnost. Pro zkvalitnění své práce si průběžně doplňují své znalosti a dovednosti účastí v organizovaných formách dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků / práce na PC, výtvarné a pracovní techniky/, samostudiem pedagogické literatury, právních předpisů a školních norem.

1. 4. Bezpečnost a ochrana zdraví

Tento bod chápeme v širších souvislostech – zajištění bezpečnosti tělesné, emoční a sociální.

Podmínky pro bezpečné a hygienické působení v ŠD

- vhodná struktura činností a skladby zaměstnání
- vhodný stravovací a pitný režim
- zdravé prostředí – teplo, čistota, vhodný pracovní nábytek
- ochrana žáků před úrazy - upozorňování vychovatelky na možná rizika, opakované poučení o bezpečnosti
- dostupnost prostředků první pomoci – družinová lékárnička
- vychovatelky jsou seznámeny se zdravotním stavem dětí
- vychovatelky dodržují a kontrolují podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků při činnostech ve školní družině
- vychovatelky provádí poučení žáků o BOZP a PO
- vychovatelky sledují zdravotní stav žáků a v případě náhlého onemocnění informují rodiče a vedení školy
- vychovatelky při úrazu poskytnou žákovi okamžitou první pomoc nebo zajistí ošetření lékařem
- další podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví dětí ve školní družině jsou konkrétně rozpracovány (viz. Vnitřní řád ŠD)

Psychosociální podmínky

- vytváření přátelského prostředí
- respekt k potřebám dítěte
- motivující hodnocení
- ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- informovanost žáků a jejich rodičů o činnostech v ŠD a Vnitřním řádu ŠD

1.5. Charakteristika žáků

Výchovně vzdělávací činnosti ve školní družině jsou určeny pro žáky 1.- 5. třídy ZŠ, pro žáky dojíždějící z okolních vesnic – Milovice, Přítluky. Školní družina poskytuje zájmové aktivity i žákům z vyššího stupně v zájmových kroužcích – keramika, dovedné ruce, bambule, sportovní kroužek.

Kapacita školní družiny je 60 dětí.

Podmínky pro přijetí uchazečů a následný provoz školní družiny je specifikován v Provozním řádu ŠD.

1. 6. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami věnují vychovatelky zvláštní pozornost při začleňování do volnočasových aktivit. Žáci s poruchami učení mají možnost být vzhledem

k rozmanitosti činností školní družiny a různých forem práce úspěšní. K žákům s poruchami chování je přístupováno individuálně a podle jejich možností se zařazují do činností. Pro rozvoj talentovaných jedinců nabízí školní družina další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů – zájmové kroužky.

1.7. Spolupráce s rodiči a veřejností

Vychovatelky spolupracují s třídními učiteli, s dalšími učiteli a s rodiči, popřípadě s pedagogicko-psychologickou poradnou. Rodiče jsou informováni osobně, prostřednictvím písemných zpráv, na třídních schůzkách nebo prostřednictvím internetu – informační stránka školy. Školní družina úzce spolupracuje se školou a podílí se na akcích organizovaných školou – vánoční jarmark, kulturní vystoupení, výrobky, výzdoba školy.

2. Charakteristika ŠVP

2. 1. Charakteristika ŠVP

ŠVP školní družiny navazuje na ŠVP základní školy, doplňuje ho a dále rozvíjí v souladu s požadavky na mimoškolní vzdělávání.

Vzdělávací program pro školní družinu rozvíjí již získané poznatky z vyučování, je založen na principu dobrovolnosti, aktivity a seberealizace. Umožňuje nacházet žákům nové vztahy a nové vazby prostřednictvím volnočasových aktivit.

2. 2. Cíle a kompetence

Cíle školní družiny

- podporovat rozvoj osobnosti s mravními, sociálními a duchovními hodnotami pro osobní život
- upevňovat, prohlubovat a doplňovat znalosti získané ve škole a motivovat pro další učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů
- rozvíjet schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- rozvíjet slovní zásobu a komunikační dovednost
- vytvářet kladný vztah k životnímu prostředí a uvědomovat si sounáležitost se světem, s živou i neživou přírodou
- rozvíjet tvořivé schopnosti žáků
- rozvíjet manuální zručnost, dovednosti a smyslové vnímání
- rozvíjet mravní a estetické vnímání, společenský vkus
- rozvíjet sociální citlivost, toleranci, respekt a přizpůsobivost
- rozvíjet schopnosti sebeovládání a samostatnosti, pravdomluvnosti a důvěryhodnosti
- upevňovat pozitivní vztah k učení a k získávání dalších poznatků a informací
- vytvářet základy právního vědomí a odpovědnosti
- vybavit žáka dostatkem nápadů pro využívání a naplňování volného času
- umět rozeznat nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
- upevňovat povědomí o zodpovědnosti za své chování a jednání

- upevňovat návyky společenského chování a hygienických norem
- posilovat účast na organizování a plánování činností ve školní družině
- posilovat schopnost nepodléhat negativním vlivům – prevence sociálně patologických jevů
- vytvářet zdravé životní postoje a návyky, nést odpovědnost za své zdraví a bezpečnost
- rozeznat nebezpečí různého charakteru, využívat bezpečná místa pro hru a trávení volného času
- upevňovat návyky bezpečného chování účastníka silničního provozu
- ovládat způsoby komunikace s operátory tísňových linek v případě nebezpečí či přivolání pomoci
- zvyšovat fyzickou zdatnost žáků

Klíčové kompetence

Kompetence k učení: doplňuje poznatky z vyučování, učí se s chutí, svou práci dokončuje, umí zhodnotit své výkony, klade si otázky a hledá na ně odpověď, získané vědomosti dává do souvislostí a uplatňuje je v praktických situacích a v dalším učení.

Kompetence k řešení problémů: je zodpovědný za své chování, všímá se dění kolem sebe, snaží se řešit různé situace, rozlišuje správná a chybná řešení, učí se ovládat negativní emoce, zvládá se vyrovnat s nedostatky a neúspěchy.

Komunikativní kompetence: ovládá řeč, komunikace je kultivovaná, umí slovně vyjádřit své myšlenky, sdělení, otázky a odpovědi, dokáže vyjádřit své pocity řečí, gesty i dalšími prostředky.

Sociální a interpersonální kompetence: poznává sám sebe, rozpozná vhodné a nevhodné chování, vnímá šikanu, nespravedlnost, agresivitu, ve skupině spolupracuje, dokáže se pozitivně prosadit i podřítit, respektuje jiné a je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

Občanské kompetence: učí se plánovat, organizovat, hodnotit, přistupuje odpovědně k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, dbá na zdraví své i druhých, chová se odpovědně a umí odhadnout rizika svých nápadů, chápe pojmy - úcta, porozumění, tolerance a uplatňuje je v běžném životě.

Kompetence k trávení volného času: orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, vybírá si zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i v individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku na využití volného času.

2. 3. Časový plán vzdělávání

ŠVP školní družiny je plán dlouhodobý, variabilní a širokospektrální, slouží jako výchozí plán pro zpracovávání ročních tematických plánů v konkrétnější podobě.

2. 4. Formy zájmového vzdělávání

Odpočinkové činnosti

- relaxační chvílky na koberci
- hry ve skupinách, hry na PC
- stolní a společenské hry dle výběru dětí
- poslechová činnost - pohádky, písničky, hudba
- práce s knihou a časopisem
- společné besedy

Rekreační činnosti

- pohybová aktivita-hry ve volné přírodě, sezónní hry v přírodě, pohybové hry
- tematické a tvořivé hry
- tělovýchovné chvílky v ŠD
- soutěže, hlavolamy, hádanky
- dopravní výchova

Zájmové činnosti

Pracovně zájmové

- práce s přírodním materiálem, práce se šablonou, s textilem a papírem, konstruktivní činnost, netradiční techniky, výrobky a dárčky k různým příležitostem

Výtvarně zájmové

- modelování, kresba, malba, využití netradičních technik, koláže z papíru a textilu, ilustrace, estetická výzdoba ŠD, školy

Přírodovědně zájmové

- pozorování změn v přírodě, ochrana životního prostředí, botanické pokusy, péče o pokojové rostliny, poznávání živé a neživé přírody, léčivých bylin, ekologie – třídění odpadu

Hudebně zájmové

- poslech hudby a její reprodukce, tanečky s hudbou, rytmizace jednoduchých textů a básní, základní kroky lidového tance, cvičení s hudbou a aerobiku

Sportovně zájmové

- sportovní a závodivé hry, dovednosti s míčem, míčové hry, orientace v terénu, běh a překonávání jednoduchých překážek, závody a soutěže, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení, chování fair play, besedy o sportu a sportovcích, význam sportu pro zdraví a porozumění mezi lidmi různých národností, bezpečnost a ochrana zdraví při sportu

Společenskovední zájmové

- besedy k významným výročím a událostem, osvojování základních pravidel společenského chování formou scének a her, účast na organizování a plánování činností v ŠD

Příprava na vyučování

- zábavné procvičování učiva, didaktické hry
- pomoc při vypracování domácích úkolů
- trvalá péče o školní pomůcky
- práce s knihou, dětskými časopisy a hlasitá četba

2. 5. Obsah vzdělávání

Člověk a jeho svět

Místo, kde žijeme

- poznávání nejbližšího okolí
- bezpečná cesta do školy a ze školy, riziková místa a situace
- poznávání služeb v obci /obecní úřad, knihovna, pošta, obchod, výroby, pracoviště atd./
- prohlubování znalostí – názvy ulic, památek, místních zvláštností
- historie naší obce
- lidové tradice a zvyky naší obce
- organizace života v rodině, ve škole, družině, obci a společnosti
- orientace v prostoru a čase
- dopravní výchova - místní komunikace, autobusová zastávka, vlakové nádraží
- udržování čistoty a péče o okolí školy

Lidé kolem nás

- osvojování a dodržování zásad společenského chování
- význam a podstata tolerance, empatie, vzájemná úcta
- základní práva a povinnosti – výchova občana demokratického státu
- kultivace komunikace slovní i mimoslovní – sdělit poznatek, schopnost naslouchat
- vytváření kladných vztahů v kolektivu, vzájemná tolerance a radost ze spolupráce
- řešení každodenních konfliktů mezi dětmi - šikana
- vyzdvihování kladných vlastností - zdravé sebevědomí
- příjemná a přátelská atmosféra
- zařazení prvků mediální výchovy
- dodržování pravidel stolování, upevňování návyků hygieny

Lidé a čas

- budování správného denního režimu a jeho dodržování
- úcta k času druhých
- využívat správně a účelně svůj volný čas – vytváření základu pro využívání smysluplných volnočasových aktivit
- vytváření návyků na pravidelnou a účelnou přípravu na vyučování
- orientace v čase - historie věcí a dějů, minulost, přítomnost a budoucnost, rok, roční období

Rozmanitosti přírody

- vycházky a pobyty v přírodě
- pozorování sezónních změn – určování rostlin a zvířat / využití botanických klíčů a encyklopedií /
- ochrana přírody – ekologie, třídění odpadu
- zařazování jednoduchých pokusů
- péče o pokojové rostliny

Člověk a jeho zdraví

- poznávání sebe sama
- základní hygienické návyky – sebeobsluha, čistota a pořádek
- poučení o zdraví, nemocech a prevenci - odpovědnost za své zdraví
- poučení o úrazech a jejich předcházení – rozezná nebezpečí, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času
- ošetření drobných poranění
- pohybové a tělovýchovné aktivity - venku i v tělocvičně
- dodržování pitného režimu
- zdravá výživa
- aktivita Červeného kříže - vyhledávání pomoci – tísňové linky
- nebezpečnost návykových látek
- bezpečnost na silnicích – dobře viditelné oblečení

Člověk a svět práce

- poznávání tradičních a netradičních materiálů
- praktické dovednosti a pracovní návyky
- řemesla našich předků
- technický vývoj
- čistota pracovního místa
- bezpečná práce

Informační a komunikační technologie

Základy práce s počítačem

- popis a funkce počítače
- zásady bezpečnosti práce
- operační systémy a jejich nejzákladnější funkce

Vyhledávání informací

- získávání a zpracování informací
- posuzování důležitosti a správnosti získaných informací
- práce s internetem

Práce s různými programy

- využívání školního výukového softwaru

Umění a kultura

- vysvětlení významu pojmů, druhy umění a způsoby uměleckého vyjádření
- improvizace pohybu na danou hudbu
- zpěv písně
- vyjádření svých zážitků, představ a zkušeností prostorově i plošně, pomocí linie, tvaru a barvy
- poznávání tradičních i netradičních výtvarných technik
- osvojování si kultury chování, stolování, oblékání a bydlení
- osvojování si tvořivého a citlivého estetické vnímání okolního světa - rozlišování vkusu a nevkusu
- dramatizace říkadel a pohádek
- poznávání lidových tradic a zvyků
- seznámení s historickými památkami v regionu

Jazyk a jazyková komunikace

- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- verbální i neverbální komunikace
- rozšiřovat slovní zásobu
- upevňovat vědomosti z výuky
- dramatizace, recitace, poslechové činnosti
- práce s knihou, výchova ke čtenářství

Matematika a její aplikace

- procvičovat a upevňovat vědomosti získané z výuky
- orientovat se v čase
- využití didaktických her ke zlepšení rychlosti a přesnosti výpočtů
- rozvíjet kombinační schopnosti

2. 6. Evaluační plán

Vnitřní hodnocení probíhá v družinovém kolektivu dětí formou hodnocení a odměňování.

Při práci s dětmi mladšího školního věku provádíme vyhodnocení po každé skončené činnosti. U soutěží a her vyhodnocujeme vítěze podle různých kritérií tak, aby měli šanci uspět postupně všichni. Využíváme kladného motivačního hodnocení.

Vnější hodnocení probíhá zpětnou vazbou – ohlasy dětí a rodičů na činnost školní družiny.